

Møteinnkalling

Utval:	Valnemnda
Møtestad:	Grand hotel Terminus, Bergen
Dato:	11.12.2018
Tid:	09.30

Program:

09.30 - Sakshandsaming

Solbjørg Marjala (R), Tom Sverre Tomren (KrF) har meldt forfall – Arild Borgen (R), Natalia Golis (MDG) stiller.

Dersom nokon av utvalet sine medlemmer ikkje kan møta og må melda forfall, vert dei bedne om å gjere dette snarast ved å fylle ut skjemaet på www.hordaland.no/forfall.

Innkallinga gjeld valde medlemmer i Valnemnda. Ved eventuelt forfall frå faste medlemmer vil varamedlemer bli kalla inn særskilt.

Roald Kvamme
utvalsleiar

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off.
PS 30/18	Godkjenning av møteinnkalling og sakliste		
PS 31/18	Godkjenning av møtebok forrige møte		
PS 32/18	Meldingar		
PS 33/18	Ymse		
PS 34/18	Søknad om fritak frå verv som varamedlem til Kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune - Magne Fauskanger	2017/732	
PS 35/18	Søknad om fritak frå politiske verv i Hordaland fylkeskommune	2017/732	
PS 36/18	Søknad om permisjon frå verv som varamedlem til Yrkesopplæringsnemnda	2017/732	

PS 30/18 Godkjenning av møteinnkalling og sakliste

PS 31/18 Godkjenning av møtebok forrige møte

PS 32/18 Meldingar

PS 33/18 Ymse

Arkivnr: 2017/732-202
Saksbehandlar: Merethe Helland Nordnæs

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Valnemnda	34/18	11.12.2018
Fylkestinget	124/18	11.12.2018

Søknad om fritak frå vervet som varamedlem til Kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune - Magne Fauskanger

Samandrag

Representanten Magne Fauskanger har søkt om fritak frå vervet som varamedlem til Kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune. Fauskanger er folkevald for Fremskrittspartiet. Han søker fritak då han ikkje lenger er medlem av Fremskrittspartiet.

Magne Fauskanger er 1. varamedlem på Fremskrittspartiet si liste for varamedlemmar til Kontrollutvalet.

Fylkesrådmannen kan ikkje rå til at Magne Fauskanger får fritak frå vervet som varamedlem til Kontrollutvalet.

Økonomi: Midlar for møteverksemnda er innarbeid i budsjetta.

Klima: Inga effekt.

Folkehelse: Inga effekt.

Regional planstrategi: Inga effekt.

Forslag til innstilling

Magne Fauskanger får avslag på søknaden om fritak frå vervet som varamedlem til Kontrollutvalet.

Ingrid Kristine Holm Svendsen
kst. fylkesrådmann

Bertil Søfteland
leiar fylkessekretariatet

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 16.11.2018

Representanten Magne Fauskanger har i E-post den 1. oktober 2018 søkt om fritak frå vervet som varamedlem i Kontrollutvalet. Han skriv:

«Da jeg ikke lenger er medlem av Frp, stiller jeg plassen min som varamedlem i Kontrollutvalget til disposisjon. Jeg ønsker fritak fra vervet.»

Magne Fauskanger har eit verv i Hordaland fylkeskommune: varamedlem til Kontrollutvalet.

I E-post av 1. oktober 2018 har fylkessekretariatet spurt Magne Fauskanger om han kan gje ein nærare grunngjeving for sin søknad om fritak. Slik grunngjeving er ikkje motteke av fylkessekretariatet.

Rettsleg grunnlag:

1.) Fritak frå teneste i verv på grunnlag av søknad er regulert i kommunelova § 15 nr. 2 som lyder:

«2. Kommunestyret og fylkestinget kan etter søknad frita, for et kortere tidsrom eller resten av valgperioden, den som ikke uten uforholdsmessig vanskelighet eller belastning kan skjønne sine plikter i vervet.»

Om korleis denne regelen er å forstå, går det fram i kommentarene til kommunelova (Overå/Bernt, Kommuneloven med kommentarer):

«Fritak er betinget av at vedkommande «ikke uten uforholdsmessig vanskelighet eller belastning kan skjønne sine plikter i vervet». Fritaksgrunn vil i første rekke være at søkerens arbeidsforhold, dårlig helse eller andre velferdsgrunner gjør det ekstra byrdefullt å oppfylle de plikter vervet medfører. Avgjørelsen må nødvendigvis bli temmelig skjønsmessig. Forhold som politisk motgang, endret politisk oppfatning eller utilfredshet med organets arbeid vil imidlertid etter tradisjonell lære som utgangspunkt ikke kunne kvalifisere til fritak. Men etter at man i loven nå også har tatt inn ordet «belastning» som alternativ til «vanskelighet», kan man ikke helt utelukke slike forhold som fritaksgrunn i situasjoner hvor de har ført til helsemessige eller sosiale belastninger for et medlem, Jf. NOU 1990: 13 s. 185 hvor det blant annet uttales: «Utvalget vil vise til at det kan være usikkert hvor langt begrepet «uforholdsmessig vanskelighet» rekker og foreslår derfor formuleringen»den som ikke uten uforholdsmessig vanskelighet eller belastning...» for å klargjøre at det også kan være andre forhold enn de som er nevnt overfor som kan gjøre det svært vanskelig for en representant å fortsette i vervet, og hvor det derfor kan være rimelig å frita vedkommende.»

Vurdering:

Det går fram av kommunelova § 15 nr. 2 at kommunestyret og fylkestinget kan etter søknad frita, for eit kortare tidsrom eller resten av valperioden, den som ikkje uten uforholdsmessig vanskelighet eller belastning kan skjønne sine plikter i vervet. Problemstillinga her er om Magne Fauskanger kan skjønne sine pliktar som varamedlem til Kontrollutvalet utan uforholdsmessige vanskelegheit eller belastningar. Det går fram av både kommunelova og kommentarane til kommunelova, at det skal mykje til for at ein representant skal få fritak frå eit politisk verv. I kommentarane til kommunelova vert det og vist til at «Fritaksgrunn vil i første rekke være at søkerens arbeidsforhold, dårlig helse eller andre velferdsgrunner gjør det ekstra byrdefullt å oppfylle de plikter vervet medfører».

Magne Fauskanger har opplyst at han no ikkje lenger er medlem i Fremskrittspartiet og at han stiller plassen sin som varamedlem i Kontrollutvalet til disposisjon. Han ønskjer difor fritak frå dette vervet. Det skal leggjast til grunn ei streng vurdering for å gje fritak. Det faktum at Fauskanger i dag ikkje er medlem i Fremskrittspartiet er ikkje til hinder for at han fortsatt kan skjønne vervet som varamedlem til Kontrollutvalet på ein god måte. Som ovanfor nemnt, går det fram av både kommunelova og juridisk teori at det skal mykje til for at ein representant skal få fritak frå eit politisk verv. «Forhold som politisk motgang, endra politisk oppfatning vil imidlertid etter tradisjonell lære som utgangspunkt ikkje kunne kvalifisere til fritak.» Fauskanger har endra politisk oppfatning. I juridisk teori går det fram at endra politisk oppfatning som utgangspunkt ikkje vil kvalifisere til fritak.

I kommunelova har ein no teke inn ordet «belastning» som alternativ til ordet «vanskelighet». Ein kan difor ikkje heilt utelukke slike forhold som fritaksgrunn i situasjonar kor dei har ført til helsemessige eller sosiale

belastningar for eit medlem. Fylkessekretariatet har i E-post av 1. oktober spurt Fauskanger om han kan gje ein nærare grunngjeving for kvifor han søker om fritak. Dette for å kunne vurdere om det i denne saka ligg føre forhold som kan ha skapt helsemessige eller sosiale belastningar for han. Fylkessekretariatet har ikkje motteke nærare grunngjeving frå Fauskanger.

Fylkesrådmannen kan ikkje sjå at Magne Fauskanger *ikkje utan uforholdsmessig vanskelighet eller belastning kan skjømte sine plikter i vervet* som varamedlem til Kontrollutvalet. Ein kan heller ikkje sjå at det i denne konkrete saka er grunnar som gjer det ekstra byrdefullt for han å oppfylle dei pliktane dette vervet medfører. Det skal og nemnast at dette gjeld eit varamedlemskap, noko som er mindre arbeidskrevjande enn eit ordinert medlemskap.

Slik fylkesrådmannen vurderer det, er vilkåra etter kommunelova § 15 nr. 2 ikkje oppfylt i denne saka. Fylkesrådmannen rår til at det vert gjeve avslag på søknad om fritak frå vervet som varamedlem i Kontrollutvalet i Hordaland.

Arkivnr: 2017/732-203
Saksbehandlar: Merethe Helland Nordnæs

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Valnemnda	35/18	11.12.2018
Fylkestinget	125/18	11.12.2018

Søknad om fritak frå politiske verv i Hordaland fylkeskommune

Samandrag

Representanten Karina Garnes Reigstad har søkt om fritak frå politiske verv i Hordaland fylkeskommune, ut valperioden. Det vert søkt om fritak fordi ho har flytta til Oslo. Ho er folkevald for partiet Miljøpartiet De Grønne.

Fylkesrådmannen rår til at representanten Karina Garnes Reigstad får fritak frå politiske verv i Hordaland fylkeskommune, for resten av denne valperioden 2015-2019.

Dersom det vert innstilt på at Karina Garnes Reigstad skal få fritak frå verva i Hordaland fylkeskommune, må det gjerast innstilling til nye val for resten av denne valperioden 2015-2019.

Økonomi: Midlar for møteverksemnda er innarbeid i budsjetta.

Klima: Inga effekt.

Folkehelse: Inga effekt.

Regional planstrategi: Inga effekt.

Forslag til innstilling

1. Karina Garnes Reigstad får fritak frå verva som varamedlem til fylkestinget, varamedlem til utval for kultur, idrett og regional utvikling og varamedlem til utval for miljø og samferdsel for resten av denne valperioden 2015-2019.
2. For resten av denne valperioden 2015-2019 gjer fylkestinget slike val:
 - A) Varamedlem til utval for kultur, idrett og regional utvikling
 - B) Varamedlem til utval for miljø og samferdsel
3. Dersom Stiftinga Meland Golf & Naturpark ber Hordaland fylkeskommune om å oppnemne eit nytt medlem, gjer fylkestinget slikt val:

Ingrid Kristine Holm Svendsen
kst. fylkesrådmann

Bertil Søfteland
leiar fylkessekretariatet

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 22.11.2018

Representanten Karina Garnes Reigstad har i E-post av 26.10.2018 søkt om fritak frå politisk verv i Hordaland fylkeskommune ut valperioden. Ho skriv:

«Det søkes herved om fritak frå politiske verv ut valperioden. Dette omfattar 1. vara til fylkestinget, 2. vara i KIRU og som styrerepresentant i Stiftinga Meland Golf og Naturpark. Eg flytta til Oslo i mai grunna jobb og har no fast bustadadresse i Fuglehauggata 13 B, 0260 Oslo. Eg ønskjer å melde fråfall til alle politiske møter fram til søknaden er ferdigbehandla.»

Søknaden frå Karina Garnes Reigstad vert tolka slik at en gjeld fritak frå alle hennar politiske verv i Hordaland fylkeskommune. Dette er stadfesta av Reigstad i E-post av 22.11.2018.

Reigstad har fylgjande politiske verv i Hordaland fylkeskommune:

Varamedlem til fylkestinget
 Varamedlem til utval for kultur, idrett og regional utvikling
 Varamedlem til utval for miljø og samferdsel
 Medlem i Stiftinga Meland Golf & Naturpark

Rettsleg grunnlag:

1.) Kommunelova § 15 nr. 1 lyder:

«Den som taper valgbarheten til et folkevalgt organ i valgperioden, trer endelig ut av dette. Hvis tap av valgbarhet skyldes registrert utflytting fra kommunen eller fylkeskommunen for to år eller mindre, trer vedkommende ut av vervet for den tid utflyttingen varer.»

2.) Opprykk og nyvalg er regulert i kommunelova § 16 som lyder:

*«1. Har medlemmet forfall til et møte i et folkevalgt organ, innkalles varamedlemmet såvidt mulig i nummerorden de er valgt. Varamedlemmer innkalles fra den gruppe hvor det er forfall.
 2. Hvis medlemmet av kommunestyret eller fylkestinget trer endelig ut eller får varig forfall, trer varamedlemmer fra vedkommende gruppe inn i deres sted i den nummerorden de er valgt hvis organet er valgt ved forholdsvalg. Er et kommunestyre valgt ved flertallsvalg, trer varamedlemmet inn i den nummerorden de er valgt.
 3. Dersom et medlem av et annet folkevalgt organ enn kommunestyre og fylkesting, kommunestyrekomite` og fylkestingskomite`trer endelig ut, velges nytt medlem, selv om det er valgt varamedlem. Organet skal suppleres fra den samme gruppe som den utredende tilhørte. Viser det seg at denne fremgangsmåten fører til at et kjønn vil bli representert med mindre enn 40 prosent av medlemmene i organet, skal det så langt det er mulig velges nytt medlem fra det underrepresenterte kjønn.
 4. Trer lederen av et folkevalgt organ endelig ut av organet, skal det velges en ny leder.
 5. Er antallet varamedlemmer eller en gruppes varamedlemmer til formannskapet, fylkesutvalget eller et annet folkevalgt organ valgt av kommunestyret eller fylkestinget blitt utilstrekkelig, kan kommunestyret eller fylkestinget selv velge ett eller flere faste eller midlertidige varamedlemmer. Suppleringsvalg skal skje fra den gruppen som har et utilstrekkelig antall varamedlemmer. Viser det seg at denne fremgangsmåten fører til at et kjønn vil bli representert med mindre enn 40 prosent av varamedlemmene til organet eller gruppens varamedlemmer, skal det så langt det er mulig velges nytt varamedlem fra det underrepresenterte kjønn. Myndigheten til å foreta suppleringsvalg til andre organer enn formannskapet eller fylkesutvalget kan delegeres til formannskapet eller fylkesutvalet.
 6. Ved suppleringsvalg etter nr. 3 og nr. 5 kan vedkommende gruppe selv utpeke den som skal rykke inn på den ledige plassen. Gruppen underretter deretter kommunestyret eller fylkestinget, som velger vedkommende dersom de lovbestemte vilkår er oppfylt. Tilsvarende gjelder ved suppleringsvalg i henhold til nr. 5 siste punktum.»*

3.) Avtalevalg er regulert i kommunelova § 38 a. Her går det fram at:

- «1. Kommunestyret eller fylkestinget kan selv enstemmig vedta at valg til folkevalgte organer skal foregå som avtalevalg etter denne paragrafen.
2. Valget skal gjennomføres på grunnlag av innstilling med forslag til medlemmer og varamedlemmer til organet. Innstillingen skal inneholde et antall navn som tilsvarer antall medlemmer i organet med angivelse av den gruppe medlemmet representerer. I tillegg kan innstillingen inneholde et antall varamedlemmer for hver gruppe som tilsvarer antall medlemmer gruppen skal ha, med tillegg av to. Innstillingen vedtas enstemmig av kommunestyret og fylkestinget.
3. Kravene til kjønnsbalanse gjelder tilsvarende. Viser det seg at et kjønn vil få færre medlemmer enn det som følger av første punktum, skal kandidaten fra det underrepresenterte kjønn settes inn i det omfang som er nødvendig for å oppnå slik balanse. Ved valg til folkevalgte organer som etter lov bare består av medlemmer av kommunestyre eller fylkesting, og ved valg til arbeidsutvalg for folkevalgte organer, skal disse regler følges så langt det er mulig.»

Om begrepet «offentleg tillitsverv»:

Det vert her vist til brev frå Kommunal- og regionaldepartementet av 28.06.2013 ref. 12/1376-2. Denne saka gjaldt ein tolkningsuttale på om styreverv i eit aksjeselskap kunne vere eit «offentleg tillitsverv» etter kommunelova § 40 nr. 3 a.

Det går fram av uttala frå departementet at:

«Hovudomgrepet i kommunelova § 40 nr. 3 er «offentlige tillitsverv». Kva som ligg i dette omgrepet er omtalt i eit forarbeid til forvaltningslova, som og låg til grunn for endringar i tidlegare kommunestyrelova § 15. Omgrepet og føresegna vart vidareført i gjeldande kommunelov, slik at forarbeidet framleis er relevant. I t.prp.nr. 3 (1976-1977) s. 104 går det fram at:

«Uttrykket «offentlige» tillitsverv er valgt fordi kommunestyret og fylkestinget ikke bare velger kommunale og fylkeskommunale tillitsmenn, men også statlige tillitsmenn og tillitsmenn som det er uklart om skal karakteriseres som kommunale eller statlige eller begge deler.

Dette kan tale for at val av representantar til private einingar som selskap, i utgangspunktet ikkje var tenkt omfatta av unntaket.

Departementet meiner at ordlyden i føresegna (offentlege tillitsverv) sett i lys av forarbeida tilseier at val til styreverv i selskap som er eit eget rettssubjekt i utgangspunktet ikkje blir femna om føresegna. Når ein har eit styreverv i slikt selskap skal ein ta vare interessene til selskapet. Sjå ovanfor. Dette gjeld både når selskapet har offentlege og private eigarar. Departementet kan på den bakgrunnen vanskeleg sjå at eit slikt styreverv er eit «offentlig tillitsverv».»

Ad. verv som medlem i stiftinga Meland Golf & Naturpark :

Meland & Golf Naturpark er ei stifting. Det vert vist til stiftelseslova § 2, definisjon. Her går det fram at:

«Med stiftelse forstås en formuesverdi som ved testament, gave eller annen rettslig disposisjon selvstendig er stilt til rådighet for et bestemt formål av ideell, humanitær, kulturell, sosial, utdanningsmessig, økonomisk eller annen art. En rettsdannelse som oppfyller vilkårene i første punktum, er en stiftelse etter denne loven, uavhengig av om den er betegnet som en legat, institusjon, fond eller annet.»

Av stiftelseslova § 27 a går det fram:

«Lov 9. juni 1978 nr. 45 om likestilling mellom kjønnene § 21 første, annet og femte ledd gjelder tilsvarende når staten, en fylkeskommune eller kommune oppnevner hele styret i en stiftelse. Når staten, en fylkeskommune eller kommune oppnevner deler av styret i en stiftelse, gjelder første punktum her tilsvarende i forhold til de styremedlemmer dette gjelder.»

Stiftelseslova § 28 gjeld styremedlemmer sine tenestetid. Det går fram av § 28 2. ledd at:

«Hvis det foreligger særlig grunn, har et styremedlem rett til å tre tilbake før tjenestetiden er ute. Styret og den som har valgt styremedlemmet, skal gis rimelig forhåndsvarsel.»

Det går fram av juridisk teori, Norsk lovkommentar til stiftelseslova § 28, Gyldendal rettsdata note 145 at: «Bestemmelsen gir et styremedlem ensidig rett til å trekke seg før tjenestetiden er ute hvis det foreligger en «særlig grunn». «Med «særlige grunn» sikter utvalget til sykdom, flytting som gjør en utilgjengelig, og i spesielle tilfeller også til dyptgående samarbeidsproblemer.»

Vedtektene for Stiftinga Meland Golf & Naturpark, § 5 styret, seier dette om oppnemning av styremedlemmer:

«Styret sammensettes slik:

Meland Golfklubb sitt styre oppnevner 3 til 5 styremedlemmer, hvorav 3 skal være medlem av Meland Golfklubb. 1-2 eksterne styremedlemmer kan være representanter med ekspertise innenfor stiftelsens formål. Hordaland fylkeskommune oppnevner ett styremedlem. Hvert styremedlem fungerer i 4 år. Således velges en representant fra Meland Golfklubb hvert år. Ved konstituering av styret foretas det loddtrekning over styremedlemmene fra Meland Golfklubb sin funksjonstid, slik at man sikrer best mulig kontinuitet. Styret velger selv sin formann for ett år av gangen. Det forutsettes at et av medlemmene fra Meland Golfklubb velges til formann og har dobbel stemme ved stemmelikhet.»

Stiftinga sitt virkeområde går fram av vedtektenes § 2:

«Stiftelsen virkeområde er forvaltning og utvikling av golf & naturpark i Meland kommune. For å oppnå dette formål, kan stiftelsen erverve, feste eller leie grunnareal og bygninger, og leie ut/bortfeste disse områder helt eller delvis til organisasjoner/selskaper som kan forvalte/rive områdene overensstemmende med stiftelsens retningslinjer.»

Fritak frå verv som styremedlem i Stiftinga Meland Golf & Naturpark ligg ikkje under fylkestinget sitt mynde.

Vurdering:

Ad. fritak frå verv som varamedlem i utval for kultur, idrett og regional utvikling og varamedlem i utval for miljø og samferdsel:

Karina Garnes Reigstad er registrert på folkeregisteret med adresse i Oslo. Ho er då ikkje lenger valgbar til fylkeskommunale verv i Hordaland fylke, Jfr. kommunelova § 15 nr. 1.

Fylkesrådmannen rår difor til at det vert gitt fritak og føretekne suppleringsval.

Dersom Reigstad får fritak frå vervet som varamedlem til utval for kultur, idrett og regional utvikling og utval for miljø og samferdsel, skal det veljast varamedlem til utval for kultur, idrett og regional utvikling og varamedlem til utval for miljø og samferdsel for resten av valperioden 2015-2019. Kommunelova § 16 som gjeld *Opprykk og nyvalg*, regulerer dette forholdet.

I Hordaland fylkeskommune har ein avtaleval, Jfr. kommunelova § 38 a. Ifølgje kommunelova § 38 a nr. 2 vert valet gjennomført på grunnlag av innstilling med forslag til medlemmer og varamedlemmer til organet. Krava til kjønnsbalanse i § 36 nr. 2 gjeld tilsvarande. Valet vert gjennomført med forslag til varamedlemmer til utval for kultur, idrett og regional utvikling og utval for miljø og samferdsel.

Ad. fritak frå verv som varamedlem til fylkestinget:

Vervet som varamedlem til fylkestinget vert å fylla etter kommunelova § 16 nr. 5.

Fylkesvalstyret føretek nytt valoppgjør for å fylla den ledige varamedlemsplassen i fylkestinget når fylkesordførar finn det nødvendig, Jfr. vallova § 14-2 nr. 2.

Ad. fritak frå verv som medlem i stiftinga Meland Golf & Naturpark:

Fylkesrådmannen vil vise til tolkingsuttalen frå Kommunal- og regionaldepartementet ovanfor. Uttalen gjaldt styreverv i aksjeselskap, men fylkesrådmannen vurderer det slik at uttalen kan tolkast slik at den og er

relevant for stiftingar, slik som i dette tilfellet her. Ein stifting er eit sjølvstendig rettssubjekt, og har på nokre områder likheit med eit aksjeselskap. Ein stifting står fram om mogeleg som meir sjølvstendig rettssubjekt ein eit aksjeselskap. Når ein har eit styreverv i ein stifting, skal ein ta vare på interessene til stiftinga. Fylkesrådmannen har teke kontakt med Kommunaldepartementet i denne saka. Kommunaldepartementet stadfester at ein kan legge deira vurdering av 28.06.2013 til grunn og for stiftingar: *Val av styremedlem til stiftingar skal neppe sjåast på som eit «offentleg tillitsverv».*

Når det gjeld fritak frå verv som medlem i stiftinga Meland Golf & Naturpark har ikkje fylkestinget mynde til å gje fritak. Det går fram av stiftelseslova § 28 2. ledd at eit styremedlem har rett til å tre tilbake før tenestetida er ute, dersom det ligg føre ein særleg grunn og dersom styret og den som har vald medlemmet har fått eit rimeleg førehandsvarsel. Fylkesrådmannen legg til grunn at det «å tre tilbake før tenestetida er ute», gjeld fritak. Reigstad må sjølv kontakte stiftinga Meland Golf & Naturpark og melde frå om flytting og fritak frå vervet, dersom dette ikkje allereie er ordna.

Det er Hordaland fylkeskommune som oppnemner styremedlem, Jfr, vedtektenes § 5. For å unngå at denne saka må handsamast i to møter i valnemnda og fylkesting, rår fylkesrådmannen til at valnemnda og fylkestinget i denne saka vel eit nytt medlem til stiftinga Meland Golf & Naturpark. Då er namnet klart når førespurnaden kjem frå stiftinga.

Arkivnr: 2017/732-204

Saksbehandlar: Merethe Helland Nordnæs

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Valnemnda	36/18	11.12.2018
Fylkestinget	126/18	11.12.2018

Søknad om fritak frå verv som varamedlem til yrkesopplæringsnemnda - elev-/lærling-/lærekandidatrepresentant

Samandrag

Kristin Elisabeth Horne Moe har søkt om permisjon frå hennar verv i yrkesopplæringsnemnda. Moe er varamedlem i yrkesopplæringsnemnda frå elev-/lærling-/lærekandidatane. Ho søker permisjon grunna at ho er gravid og sjukemeld, samt at ho har lang veg til møta i yrkesopplæringsnemnda. Det vert søkt om permisjon fram til ho er tilbake frå foreldrepermisjon hausten 2019.

Då permisjonen i realiteten varer ut valperioden, har administrasjonen vald å tolke søknaden, som ein søknaden om fritak. Administrasjonen har vore i kontakt med Moe, som stadfestar at søknaden gjeld ut valperioden og i realiteten er ein søknad om fritak. Dette har ho stadfesta skriftleg.

Fylkesrådmannen rår til at Kristin Elisabeth Horne Moe får fritak frå vervet som varamedlem i yrkesopplæringsnemnda, frå elev-/lærling-/lærekandidatrepresentantane fram til hausten 2019 i den tida ho er sjukemeld og deretter i foreldrepermisjon.

Dersom det vert innstilt på at Kristin Elisabeth Horne Moe får fritak frå vervet som vararepresentant i yrkesopplæringsnemnda, for elev-/lærling-/lærekandidatane, må det gjerast innstilling til nytt val, for den tida ho har fritak.

Økonomi: Midlar for møteverksemda er innarbeid i budsjetta.

Klima: Inga effekt.

Folkehelse: Inga effekt.

Regional planstrategi: Inga effekt.

Forslag til innstilling

1. Kristin Elisabeth Horne Moe får fritak frå verv som varamedlem til yrkesopplæringsnemnda frå elev-/lærling-/lærekandidatrepresentantane, i tida 01.12.2018-30.11.2019.
2. For den tida Kristin Elisabeth Horne Moe har fritak gjer fylkestinget slikt val:

Varamedlem til yrkesopplæringsnemnda frå elev-/lærling-/lærekandidatrepresentantane:

Ingrid Kristine Holm Svendsen
kst. fylkesrådmann

Bertil Søfteland
leiar fylkessekretariatet

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 22.11.2018

Kristin Elisabeth Horne Moe har i E-post av 8.11.2018 søkt om permisjon frå vervet som varamedlem til Yrkesopplæringsnemnda. Ho skriv:

«Jeg vil med dette søke om permisjon frå mitt verv i Yrkesopplæringsnemnda. Jeg er gravid og har termin i slutten av april. Jeg er ikkje i fysisk god form no, og har derfor også fått 50 % sykemelding frå jobb. Å reise så langt og sitte i så lenge i løpet av en dag er ikkje bra for meg no. Derfor vil jeg søke permisjon fram til jeg er tilbake fra foreldrepermisjon engang på høsten 2019.»

Moe vart vald som varamedlem til Yrkesopplæringsnemnda i vedtak i fylkestinget den 13.12.2018.

Yrkesopplæringsnemnda skal føre tilsyn med bedriftsopplæringa i Hordaland. Yrkesopplæringsnemnda har eit utviklingsansvar, og skal ta initiativ til å fremje fagopplæring i arbeidslivet. Nemnda er rådgjevar for styresmaktene i fylket når det gjeld opplæring i fag under opplæringslova. Dette gjeld opplæring i bedrift og i skule. Nemnda har også ei viktig oppgåve med å informere skuleelevar om dei mulighetene som ligg i ei fagutdanning. Yrkesopplæringsnemnda er sett saman av politikarar og representantar frå arbeidslivet.

Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæring (opplæringslova) regulerer samansetninga og funksjon for yrkesopplæringsnemnda.

Det går fram av opplæringslova § 12-3 at:

«Fylkeskommunen nemner opp yrkesopplæringsnemnd med oppgåver etter §§ 4-3, 12-3 og 12-4. Nemnda skal ha medlemmer med personlege varamedlemmer som til saman skal ha brei innsikt i heile fag- og yrkesopplæringa og i nærings- og sysselsetjingsspørsmål. Det skal i alle høve nemnast opp medlemmer frå partane i arbeidslivet etter forslag frå arbeidstakar organisasjonane og etter forslag frå arbeidsgivarorganisasjonane. Partane i arbeidslivet skal ha fleirtal i nemnda. Dessutan skal det nemnast opp minst ein representant for elevvar, lærlingar eller lære kandidatane etter forslag frå organisasjonar eller organ som representerer desse. Fylkeskommunen kan be lærarorganisasjonane om forslag til medlemmer i nemnda.

Nemnda vel sjølv leiar og nestleiar. Funksjonstida til nemnda er den same som for fylkestinget. Representantane for elevane, lærlingane og lære kandidatane blir oppnemnde for to år om gongen.»

Rettsleg grunnlag:

1. Fritak frå teneste i verv på grunnlag av søknad er regulert i kommunelova § 15 nr. 2 som lyder:

«2. Kommunestyret og fylkestinget kan etter søknad fritta, for et kortere tidsrom eller resten av valgperioden, den som ikke uten uforholdsmessig vanskelighet eller belastning kan skjømte sin plikter i vervet.»

Om korleis denne regelen er å forstå, går det fram i kommentarene til kommunelova (Overå/Bernt, Kommuneloven med kommentarer):

«Fritak er betinget av at vedkommande «ikke uten uforholdsmessig vanskelighet eller belastning kan skjømte sine plikter i vervet». Fritaksgrunn vil i første rekke være at søkerens arbeidsforhold, dårlig helse eller andre velferdseggrunner gjør det ekstra byrdefullt å oppfylle de plikter vervet medfører. Avgjørelsen må nødvendigvis bli temmelig skjønnsmessig. Forhold som politisk motgang, endret politisk oppfatning eller utilfredshet med organets arbeid vil imidlertid etter tradisjonell lære som utgangspunkt ikke kunne kvalifisere til fritak. Men etter at man i loven nå også har tatt inn ordet «belastning» som alternativ til «vanskelighet», kan man ikke helt utelukke slike forhold som fritaksgrunn i situasjoner hvor de har ført til helsemessige eller sosiale belastninger for et medlem, Jf. NOU 1990: 13 s. 185 hvor det blant annet uttales:

«Utvalget vil vise til at det kan være usikkert hvor langt begrepet «uforholdsmessig vanskelighet» rekker og foreslår derfor formuleringen»den som ikke uten uforholdsmessig vanskelighet eller belastning...» for å klargjøre at det også kan være andre forhold enn de som er nevnt overfor som kan gjøre det svært vanskelig for en representant å fortsette i vervet, og hvor det derfor kan være rimelig å fritta vedkommende.»

2. Opprykk og nyvalg er regulert i kommunelova § 16 som lyder:

- «1. Har medlemmet forfall til et møte i et folkevalgt organ, innkalles varamedlemmet såvidt mulig i nummerorden de er valgt. Varamedlemmer innkalles fra den gruppe hvor det er forfall.
2. Hvis medlemmet av kommunestyret eller fylkestinget trer endelig ut eller får varig forfall, trer varamedlemmer fra vedkommende gruppe inn i deres sted i den nummerorden de er valgt hvis organet er valgt ved forholdsvalg. Er et kommunestyre valgt ved flertallsvalg, trer varamedlemmet inn i den nummerorden de er valgt.
3. Dersom et medlem av et annet folkevalgt organ enn kommunestyre og fylkesting, kommunestyrekomite` og fylkestingskomite` trer endelig ut, velges nytt medlem, selv om det er valgt varamedlem. Organet skal suppleres fra den samme gruppe som den utredende tilhørte. Viser det seg at denne fremgangsmåten fører til at et kjønn vil bli representert med mindre enn 40 prosent av medlemmene i organet, skal det så langt det er mulig velges nytt medlem fra det underrepresenterte kjønn.
4. Trer lederen av et folkevalgt organ endelig ut av organet, skal det velges en ny leder.
5. Er antallet varamedlemmer eller en gruppes varamedlemmer til formannskapet, fylkesutvalget eller et annet folkevalgt organ valgt av kommunestyret eller fylkestinget blitt utilstrekkelig, kan kommunestyret eller fylkestinget selv velge ett eller flere faste eller midlertidige varamedlemmer. Suppleringsvalg skal skje fra den gruppen som har et utilstrekkelig antall varamedlemmer. Viser det seg at denne fremgangsmåten fører til at et kjønn vil bli representert med mindre enn 40 prosent av varamedlemmene til organet eller gruppens varamedlemmer, skal det så langt det er mulig velges nytt varamedlem fra det underrepresenterte kjønn. Myndigheten til å foreta suppleringsvalg til andre organer enn formannskapet eller fylkesutvalget kan delegeres til formannskapet eller fylkesutvalet.
6. Ved suppleringsvalg etter nr. 3 og nr. 5 kan vedkommende gruppe selv utpeke den som skal rykke inn på den ledige plassen. Gruppen underretter deretter kommunestyret eller fylkestinget, som velger vedkommende dersom de lovbestemte vilkår er oppfylt. Tilsvarende gjelder ved suppleringsvalg i henhold til nr. 5 siste punktum.»

1. Avtalevalg er regulert i kommunelova § 38 a. Her går det fram at:

- «1. Kommunestyret eller fylkestinget kan selv enstemmig vedta at valg til folkevalgte organer skal foregå som avtalevalg etter denne paragrafen.
2. Valget skal gjennomføres på grunnlag av innstilling med forslag til medlemmer og varamedlemmer til organet. Innstillingen skal inneholde et antall navn som tilsvarer antall medlemmer i organet med angivelse av den gruppe medlemmet representerer. I tillegg kan innstillingen inneholde et antall varamedlemmer for hver gruppe som tilsvarer antall medlemmer gruppen skal ha, med tillegg av to. Innstillingen vedtas enstemmig av kommunestyret og fylkestinget.
3. Kravene til kjønnsbalanse gjelder tilsvarende. Viser det seg at et kjønn vil få færre medlemmer enn det som følger av første punktum, skal kandidaten fra det underrepresenterte kjønn settes inn i det omfang som er nødvendig for å oppnåslig balanse. Ved valg til folkevalgte organer som etter lov bare består av medlemmer av kommunestyre eller fylkesting, og ved valg til arbeidsutvalg for folkevalgte organer, skal disse regler følges så langt det er mulig.»

Vurdering:

Det går fram av kommunelova § 15 nr. 2 at kommunestyret og fylkestinget kan etter søknad fritta, for eit kortare tidsrom eller for resten av valperioden, den som ikkje *uten uforholdmessig vanskelighet eller belastning kan skjømte sine plikter i vervet*. Problemstillinga her er om Kristin Elisabeth Horne Moe kan skjømte sine pliktar som varamedlem i Yrkesopplæringsnemnda, frå elev/lærlinge/lærekandidatane utan uforholdsmessige vanskelegheitar eller belastningar. Det går fram av både kommunelova og kommentarane til kommunelova, at det skal mykje til for at ein representant skal få fritak frå eit politisk verv. I kommentarane til kommunelova vert det og vist til at «*Fritaksgrunn vil i første rekke være at søkerens arbeidsforhold, dårlig helse eller andre velferdsgrunner gjør det ekstra byrdefullt å oppfylle de plikter vervet medfører*».

Moe skriv at ho er gravid, ho har dårleg fysisk form og er 50 % sjukemeld. Ho er busett i Odda kommune. Møta i Yrkesopplæringsnemnda er i Bergen kommune. Ho har difor ein lang reiseveg når ho skal vere tilstades på møta. Ho skriv at det å reise så langt og sitte lenge i løpet av ein dag, er ikkje bra for ho no. Det at ho er varamedlem gjer det ikkje vanskeleg eller til ein belastning å skjømte sine plikter i vervet. Det er fyrst når det faste medlemmet melder forfall til møta og ho vert kalla inn som varamedlem, at det kan bli

vanskeleg for ho å skjømte vervet. Sjølv om det skal leggjast til grunn ei streng vurdering for å gje fritak, er det fylkesrådmannen si vurdering at vervet som varamedlem i Yrkesopplæringsnemnda blir vanskeleg å følge opp på ein god måte når ho er sjukemeld, har lang veg til møta i Yrkesopplæringsnemnda og på eit seinare tidsrom er i foreldrepermisjon. Det vert vanskeleg for Moe å skjømte sine pliktar i vervet som varamedlem til Yrkesopplæringsnemnda i denne perioden. I kommentarane til kommunelova vert det mellom anna vist til at fritaksgrunn vil i fyrste rekkje dårleg helse eller andre velferdsgrunnar gjer det ekstra byrdefullt å oppfylle dei pliktar vevet medfører. Fylkesrådmannen finn at vilkåra i kommuneloven § 15 nr. 2 er oppfylt. Fylkesrådmannen rår til at det vert gitt fritak og føreteke eit suppleringsval.

Dersom Moe får fritak frå vervet som varamedlem i Yrkesopplæringsnemnda, skal det veljast varamedlem for Yrkesopplæringsnemnda, frå elev/lærlinge/lærekandidatane for den tida ho har fritak. Kommunelova § 16 nr. 5 og nr. 6 regulerer dette forholdet.

I Hordaland fylkeskommune har ein avtaleval, Jfr. kommunelova § 38 a. Ifølgje kommunelova § 38 a nr. 2 vert valet gjennomført på grunnlag av innstilling med forslag til medlemmer og varamedlemmer til organet. Krava til kjønnsbalanse i § 36 nr. 2 gjeld tilsvarande. Valet vert gjennomført med forslag til varamedlem til Yrkesopplæringsnemnda.